

AVIZ

referitor la proiectul de Ordonanță de urgență privind acțiunile în despăgubire în cazurile de încălcare a dispozițiilor legislației în materie de concurență, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr.21/1996

Analizând proiectul de Ordonanță de urgență privind acțiunile în despăgubire în cazurile de încălcare a dispozițiilor legislației în materie de concurență, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr.21/1996, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.121 din 24.05.2015,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de ordonanță de urgență, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de ordonanță de urgență are ca obiect reglementarea acțiunilor în despăgubire în cazurile de încălcare a dispozițiilor legislației în materie de concurență, precum și modificarea și completarea Legii concurenței nr.21/1996, intervențiile legislative vizând, potrivit Notei de fundamentare, *„transpunerea în legislația națională a Directivei 2014/104/UE privind anumite norme care guvernează acțiunile în despăgubire în temeiul dreptului intern în cazul încălcărilor dispozițiilor legislației în materie de concurență a statelor membre și a Uniunii Europene”*.

Semnalăm faptul că la Camera Deputaților se află în dezbatere o propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.21/1996, republicată, cu completările ulterioare, care vizează intervențiile legislative propuse la **art.21 pct.1-4, 6 și 7** din prezentul proiect și pentru care Consiliul Legislativ a emis avizul favorabil, cu observații și propuneri, nr.1342 din 23.12.2015. Propunem dezbaterea concomitentă a respectivei propuneri legislative și a legii de aprobare a prezentului proiect de ordonanță.

2. Din punct de vedere al **dreptului european**, demersul de față cade sub incidența reglementărilor statuate, la nivelul Uniunii Europene, în domeniul **Politicii Concurențiale** și în segmentele **Înțelegeri/Acorduri interzise**.

La nivelul dreptului european derivat, din perspectiva obiectului particular de reglementare al proiectului analizat, prezintă relevanță directă prevederile **Directivei 2014/104/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 noiembrie 2014 privind anumite norme care guvernează acțiunile în despăgubire în temeiul dreptului intern în cazul încălcărilor dispozițiilor legislației în materie de concurență a statelor membre și a Uniunii Europene**, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE) seria L nr.349 din 5 decembrie 2014. Semnalăm că **a fost depășit termenul de transpunere** în legislația națională a acestui act european, și anume data de **27 decembrie 2016**.

În consecință, Comisia Europeană a notificat autoritățile române, în data de 24 ianuarie 2017, cu privire la declanșarea unei acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, pentru necomunicarea măsurilor naționale de transpunere a acestei directive în dreptul intern românesc, în temeiul art.258 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene. Semnalăm că procedura respectivă face obiectul Cauzei nr.2017/0189.

Din analiza comparativă întreprinsă asupra proiectului de act normativ, precum și din examinarea Tabelului de concordanță, în raport de dispozițiile Directivei 2014/104/UE, vizate a fi preluate la nivelul legislației naționale, a rezultat că inițiatorii au reușit să asigure transpunerea integrală a normelor actului juridic european de o manieră corectă, riguroasă și, totodată, adaptată,.

3. La **preambul**, având în vedere că art.115 alin.(4) din Constituție prevede că **Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență numai în situații extraordinare** a căror reglementare nu poate fi amânată, este necesar să fie prezentate, în conformitate cu art.30 alin.(1) lit.g) și cu art.41 alin.(3) din Legea nr.24/2000, republicată, elementele obiective de fapt și de drept ale **situației extraordinare** a cărei reglementare nu ar putea fi amânată și care, în caz contrar, ar crea consecințe negative deosebite.

Menționăm că, prin Decizia nr.109 din 9 februarie 2010, Curtea Constituțională a stabilit că „Guvernul poate adopta o ordonanță de urgență **numai dacă următoarele condiții sunt întrunite cumulativ**: existența unei situații extraordinare, reglementarea acesteia să nu poată fi amânată și urgența să fie motivată în cuprinsul ordonanței”.

Precizăm că, în preambul, este motivată doar **necesitatea** emiterii ordonanței de urgență, și anume faptul că *„pentru a se asigura aplicarea imediată a acestor prevederi, întrucât normele care vizează stabilirea și menținerea concurenței au o deosebită importanță și vizează interesul public și constituie situații de urgență și extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată, se impune adoptarea de măsuri imediate pe calea ordonanței de urgență”*, fără a se arăta **situația extraordinară** ce impune urgența recurgerii la această cale de reglementare.

Este, deci, necesară completarea corespunzătoare a preambulului. De altfel, aspectul de urgență a reglementării prin recurgerea la calea delegării legislative este estompat de dispozițiile art.22 alin.(1) din proiect, potrivit căruia *„Prevederile art.21 alin.(7) intră în vigoare la 30 de zile de la data publicării prezentei ordonanțe de urgență în Monitorul Oficial al României, Partea I”*.

La **al doilea paragraf**, pentru corectitudine, sintagma „Proiectul de Ordonanță” din debutul textului se va înlocui prin cuvântul „**Ordonanță**”. Totodată, pentru rigoare normativă, după sintagma „*Directivei 2014/104/UE*” se va insera expresia „**a Parlamentului European și a Consiliului din 26 noiembrie 2014**”.

La **al patrulea paragraf**, referitor la abrevierea „*TFUE*”, propunem redarea *in extenso* a acesteia, observație valabilă și pentru **paragraful al optulea**.

La **al cincilea paragraf**, semnalăm că normele de tehnică legislativă nu permit prezentarea unor explicații prin folosirea parantezelor, fiind necesară eliminarea acestora; această observație este valabilă pentru toate situațiile similare. De asemenea, pentru rigoare redacțională, abrevierea „a.c.” se va înlocui cu anul corespunzător, iar cuvintele din expresia „*Stat Membru*” se vor reda cu inițiale mici.

La **al șaselea paragraf**, nu mai este necesară redarea titlului actului european, acesta fiind menționat la al doilea paragraf.

La **al șaptelea paragraf**, teza finală, pentru coerența textului, sugerăm inserarea sintagmei „*Directivei 2014/104/UE*” după sintagma „*să transpună integral*”.

La **al optulea paragraf**, teza finală, pentru rigoare normativă, este necesar ca abrevierea „*CJUE*” să fie redată în formă extinsă.

Reiterăm această observație în cazul abrevierii „UE” din textul prevăzut la **al treisprezecelea paragraf**, precum și pentru toate situațiile similare.

La **al treisprezecelea paragraf**, semnalăm utilizarea concomitentă a cuvintelor „afectat”, „afectarea”, „afectate” și „afectează”, fiind necesară reformularea textului.

La partea introductivă a **paragrafului al paisprezecelea**, sintagma „în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.153 din 29 Februarie 2016”, se va elimina, aceasta fiind superfluă. Totodată, pentru rigoare normativă, este necesar ca enumerările să fie identificate prin literele alfabetului, iar nu prin liniuțe sau alte semne grafice. La prima enumerare, pentru o exprimare mai adecvată, propunem ca formularea „și de a abroga anumite prevederi ale Legii concurenței care, odată cu transpunerea Directivei 2014/104/UE nu vor mai fi de actualitate” din partea finală a textului să fie reformulată astfel: „și a eliminării din Legea nr.21/1996, republicată, cu completările ulterioare, a prevederilor contrare noii reglementări”.

4. La **art.2 lit.a)**, pentru rigoare normativă, sintagma „legislația Uniunii” trebuie înlocuită cu sintagma „legislația Uniunii Europene”.

Totodată, la **lit.j)**, semnalăm caracterul repetitiv al cuvântului „indiferent”, fiind necesară revederea textului.

La **lit.p)**, întrucât titlul Legii nr.21/1996 a fost exprimat deja la **lit.n)**, pentru o exprimare specifică stilului normativ, este necesară eliminarea acestuia, urmând a fi menționate doar evenimentele legislative intervenite; reiterăm această observație pentru toate situațiile similare.

5. La **art.3 alin.(1)**, recomandăm corelarea sintagmei „ale art.101 și/sau 102 din TFUE” cu formularea utilizată în **art.1 alin.(2)**, și anume „prevederilor art.101 sau 102 din TFUE”.

La **alin.(3)**, semnalăm că sintagma „despăgubire excesivă” nu este definită în cuprinsul proiectului de hotărâre iar înțelesul său este insuficient de clar, ceea ce afectează predictibilitatea normei. Propunem revederea acesteia.

Formulăm prezenta observație și pentru sintagma „pe baza unor elemente de fapt disponibile în mod rezonabil” de la **art.5 alin.(2)**, sintagma „prin adoptarea unei decizii sau într-un alt mod” din partea introductivă a **art.6 alin.(8)** precum și pentru sintagma „comerțul modern cu produse alimentare și nealimentare” din textul propus la **art.21 pct.2** pentru **art.4 alin.(5)** din Legea concurenței nr.21/1996.

6. La **art.4**, prin care se stabilește competența instanțelor judecătorești de a soluționa cererile de reparare a prejudiciului cauzat de întreprinderi ca urmare a unei încălcări a legislației în materie de concurență, precum și a stabilirii instanțelor competente a judeca

apelul și recursul în această ipoteză, semnalăm că norma este susceptibilă de a încălca dispozițiile art.126 alin.(2) din Constituția României, potrivit căruia **„Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege.”**

7. La **art.6 alin.(1)**, semnalăm caracterul superfluu al normei, astfel încât recomandăm eliminarea acesteia din proiect.

La **alin.(5)**, pentru o informare juridică completă, în finalul textului se va insera sintagma **„cu modificările și completările ulterioare”**.

La **partea introductivă a alin.(7)**, pentru exprimare specifică stilului normativ, sintagma **„de asemenea”** se va elimina.

La **alin.(12)**, pentru precizia normei, propunem reformularea sintagmei **„enumerate în prezentul articol”** astfel încât să fie prevăzute expres normele vizate.

8. La **art.8 alin.(1) lit.d)**, sugerăm reformularea normei de trimitere la art.5-8, având în vedere faptul că art.8 nu dispune limitări, fiind necesară eliminarea acestuia din cadrul normei de trimitere.

Totodată, recomandăm eliminarea sintagmei **„din prezenta ordonanță de urgență”**, ca inutilă. Formulăm prezenta observație și pentru **art.22 alin.(1)**.

La **alin.(2)**, pentru rigoare normativă, sintagma **„Prevederile art.190, art.191 și art.295 din Codul de procedură civilă”** se va înlocui cu sintagma **„Prevederile art.190, 191 și 295 din Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările ulterioare”**.

9. La **art.10 alin.(1)**, având în vedere că actul normativ din norma de trimitere nu a suferit intervenții legislative de natura completării, este necesară eliminarea sintagmei **„și completările”**. Reiterăm prezenta observație și pentru **alin.(2)**.

La **alin.(2)**, având în vedere că Legea nr.287/2009 privind Codul civil, a fost menționată la textul propus pentru alin.(1) trimiterea ulterioară la aceasta se va realiza fără a se indica titlul, ci doar evenimentele legislative suferite.

La **alin.(3)**, pentru o informare corectă, sugerăm ca forma abreviată **„IMM”** să fie exprimată *in extenso*.

10. La **art.11 alin.(2)**, semnalăm faptul că, potrivit prevederilor art.49 alin.(2) și (3) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare **„o enumerare distinctă, marcată cu o literă, nu poate cuprinde, la rândul ei, o altă enumerare și nici alineate noi. Dacă ipoteza marcată cu o literă necesită o dezvoltare sau o explicare**

separată, aceasta se va face printr-un alineat distinct care să urmeze ultimei enumerări". Ca urmare, este necesară reformularea corespunzătoare a textului.

La **alin.(3 lit.a)**, sugerăm redactarea corectă a cuvântului „aticoncurențiale”.

11. La **art.17 alin.(1)**, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, sintagma „*dispozițiilor Codului de procedură civilă*” se va înlocui cu expresia „*dispozițiilor Legii nr.134/2010 republicată, cu modificările ulterioare*”.

Totodată, pentru precizia normei, sugerăm menționarea expresă a dispozițiilor în materie de arbitraj vizate.

12. La **art.18 alin.(2)**, pentru rigoarea exprimării, sintagma „*existența un mecanism*” trebuie înlocuită cu sintagma „*existența unui mecanism*”.

13. La **art.19**, pentru rigoarea exprimării, este necesară reformularea textului, astfel:

„Art.19. - Dispozițiile prezentei ordonanțe de urgență se completează cu prevederile **Legii nr.134/2010 republicată, cu modificările ulterioare** și ale **Legii nr.287/2009 republicată, cu modificările ulterioare**”.

14. La **art.20**, pentru rigoare normativă, recomandăm dezvoltarea soluțiilor legislative propuse pentru **alin.(1)** și **alin.(2)**, astfel încât să fie individualizate dispozițiile de drept material, respectiv prevederile de procedură vizate.

15. La **art.21**, pentru o exprimare specifică stilului normativ, recomandăm reformularea părților dispozitive ale **pct.1-6** și **pct.8-11**, astfel:

„1. Alineatul (2) al articolului 2 se modifică și va avea următorul cuprins:”;

„2. După alineatul (4) al articolului 4 se introduce un nou alineat, alin.(5), cu următorul cuprins:”;

„3. Alineatul (1) al articolului 21 se modifică și va avea următorul cuprins:”;

„4. La articolul 25 alineatul (1), litera j) se modifică și va avea următorul cuprins:”;

„5. După alineatul (1) al articolului 38 se introduce un nou alineat, alin.(1¹), cu următorul cuprins:”;

„6. Alineatul (12) al articolului 38 se modifică și va avea următorul cuprins:”;

„8. După alineatul (3) al articolului 55 se introduc două noi alineate, alin.(4) și (5), cu următorul cuprins:”;

„9. Alineatul (3) al articolului 60 se modifică și va avea următorul cuprins:”;

„10. Alineatele (2)-(5) al articolului 66 se abrogă”;

„11. După articolul 71 se introduce un nou articol, art.72, cu următorul cuprins:”.

16. La art.21 pct.4, referitor la norma propusă pentru **art.25 alin.(1) lit.j)**, semnalăm că ipoteza recomandării de către Consiliul concurenței a modificării actelor normative care pot avea impact anticoncurențial este reglementată, *de lege lata*, la **lit.l)** a aceluiași alineat. Ca urmare, recomandăm corelarea normelor.

17. La art.21 pct.8, în ceea ce privește **art.55 alin.(5)**, pentru unitate terminologică cu **alin.(4)** al aceluiași articol, recomandăm ca în locul termenului „*nerezident*” să fie definită sintagma „*persoană nerezidentă*”.

18. La textul propus la art.21 pct.11, referitor la sintagma „*în condițiile legii*” din norma propusă pentru **art.72**, pentru precizia exprimării, recomandăm să fie prevăzute în mod expres dispozițiile vizate, și anume art.14 alin.(2) și alin.(4) din Legea nr.191/1998 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Protecție și Pază, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora persoanele îndreptățite să beneficieze de protecție din partea Serviciului de Protecție și Pază se stabilesc prin hotărâre a Consiliului Suprem de Apărare a Țării sau cu aprobarea acestui organism.

19. La mențiunea de transpunere a actului juridic european, pentru rigoarea exprimării, sintagma „*Prezentul act normativ*” trebuie înlocuită cu sintagma „*Prezenta ordonanță de urgență*”.

PRESEDINTE
dr. Dragoș ILIESCU

București
Nr.385/25.05.2017